

Gabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla)

7 ta' Lulju 2022 *

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Politika soċjali – Direttiva 97/81/KE – Ftehim qafas dwar ix-xogħol part-time – Klawżola 4 – Prinċipju ta' nondiskriminazzjoni – Prinċipju ta' *pro rata temporis* – Teħid inkunsiderazzjoni, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni ta' haddiem tat-tifi tan-nar professjonali rreklutat full-time, tal-anzjanità miksuba minnu bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, skont il-prinċipju ta' *pro rata temporis*”

Fil-Kawża C-377/21,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-cour du travail de Mons (Il-Qorti Industrijali ta' Mons, Il-Belġju), permezz ta' deċiżjoni tal-15 ta' Ġunju 2021, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-21 ta' Ġunju 2021, fil-proċedura

Ville de Mons,

Zone de secours Hainaut-Centre

vs

RM,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn J. Passer, President tal-Awla, N. Wahl u M. L. Arastey Sahún (Relatur), Imħallfin,

Avukat Ġenerali: J. Richard de la Tour,

Registratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal ville de Mons, minn N. Fortemps u O. Vanleemputten, avocats,
- għal RM, minn P. Joassart, avocat,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn D. Martin u D. Recchia, bħala agenti,

* Lingwa tal-kawża: Il-Franċiż.

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas dwar xogħol part-time, konkluz fis-6 ta' Ġunju 1997 (iktar 'il quddiem il-“Ftehim Qafas”), li jinsab fl-Anness tad-Direttiva tal-Kunsill 97/81/KE, tal-15 ta' Diċembru 1997, li tikkonċerna il-Ftehim Qafas dwar ix-xogħol part-time konkluz mill-UNICE, miċ-CEEP u mill-ETUC (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 3, p. 267).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kawża bejn, minn naħa, RM, haddiem tat-tifi tan-nar professjonali, u, min-naħa l-oħra, il-Ville de Mons (il-Belt ta' Mons, il-Belġju) u ż-Zone de secours Hainaut-Centre (iż-Żona ta' Servizz ta' Salvataġġ, il-Belġju) dwar it-tehid inkunsiderazzjoni tal-anzjanità tiegħu, miksuba bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tiegħu.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 Skont il-Klawżola 1(a) tal-Ftehim Qafas, dan għandu l-għan li “jipprovdi għat-tneħħija tad-diskriminazzjoni kontra haddiema part-time u li jtejjeb il-kwalità ta' xogħol part-time”.
- 4 Il-Klawżola 2 tal-Ftehim Qafas tipprovdi li:
 - “1. Dal-Ftehim japplika għal haddiema part-time li għandhom kuntratt ta' impjeg jew relazzjoni ta' mpjeg kif definiti mil-liġi, mill-ftehim kollettiv jew skond il-prattika fis-seħh f'kull Stat Membru.
 2. L-Istati Membri, wara konsultazzjoni ma' l-imsieħba soċjali skond il-liġi nazzjonali, ftehim kollettiv jew Prattika, u/jew il-partecipanti soċjali fil-livell appropjat skond il-prattika fir-relazzjonijiet industrijali nazzjonali jistgħu, għal raġunijiet oġġettivi, jeskludu kompletament jew parzjalment mill-konduzzjonijiet ta' dan il-Ftehim haddiema part-time li jaħdmu fuq bażi każwali. Dawn l-eskluzjonijiet għandhom jiġu rieżaminati perijodikament biex jiġi stabbilit jekk ir-raġunijiet oġġettivi biex saru baqgħux validi.”
- 5 Il-klawżola 3 tal-Ftehim Qafas tipprovdi:

“Għall-iskop ta' dan il-ftehim:

 1. Il-kliem ‘haddiem part-time’ jirreferi għal haddiem li s-siġhat normali tax-xogħol tiegħu, ikkalkulati fuq bażi ta' ġimgħa jew fuq medja għal perjodu ta' impjeg sa sena, huma inqas mis-siġhat normali ta' xogħol ta' haddiem full-time ta' l-istess tip.

2. Il-kliem ‘haddiem full-time ta’ l-istess tip’ ifisser haddiem full-time fl-istess stabbiliment li għandu l-istess tip ta’ kuntratt ta’ impjieg jew relazzjoni, li hu mqabba biex jaħdem fl-istess xogħol/okkupazzjoni simili, b’kont meħud tal-konsiderazzjonijiet l-oħra li jistgħu jinkludu l-anzjanità u l-kwalifikazzjoni/kapaċità.

Meta m’hemmx haddiem full-time ta’ l-istess tip fl-istess stabbiliment, il-paragun għandu jsir b’referenza għall-ftehim kollettiv, jew meta ma hemmx ftehim kollettiv applikabbli, skond il-liġi nazzjonali, ftehim kollettiv u prattika.”

6 Il-klawżola 4 tal-ftehim qafas tipprovdi:

“1. Fejn għandhom x’jaqsmu il-kondizzjonijiet tax-xogħol, haddiema part-time m’għandhomx jiġu ttrattati b’manjiera inqas favorevoli minn haddiema full-time ta’ l-istess tip biss minhabba li huma jaħdmu part-time kemm-il darba dan it-trattament differenti mhuwiex oġġettivament ġustifikat.

2. Meta approprjat, il-prinċipju tal- *pro rata temporis* għandu japplika.

[...]”

Id-dritt Belġjan

Il-liġi tal-5 ta’ Marzu 2002

7 Id-Direttiva 97/81 ġiet trasposta fl-ordinament ġuridiku Belġjan permezz tal-liġi tal-5 ta’ Marzu 2002 dwar il-prinċipju ta’ nondiskriminazzjoni favur il-haddiema part-time (Moniteur belge tat-13 ta’ Marzu 2002, p. 10641, iktar ‘il quddiem il-“Liġi tal-5 ta’ Marzu 2002”). Skont l-Artikolu 2 tagħha, din il-liġi tapplika biss għall-haddiem li, bis-saħħa ta’ kuntratt ta’ xogħol, jipprovdi servizzi ta’ xogħol, bi hłas u taħt l-awtorità ta’ persuna oħra, jiġifieri lill-haddiem marbut b’kuntratt ta’ xogħol.

Id-Digriet Irjali tal-20 ta’ Marzu 2002, kif emendat bid-Digriet Irjali tat-2 ta’ Ġunju 2006

8 Skont l-Artikolu 1 tad-Digriet Irjali tal-20 ta’ Marzu 2002 li jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet generali dwar l-valutazzjoni pekunjarja tas-servizzi preċedenti mwettqa minn membri volontarji tas-servizzi pubbliċi tat-tifi tan-nar irreklutati bħala membri professjonali (Moniteur belge tat-30 ta’ Marzu 2002, p. 13592), kif emendat bid-Digriet Irjali tat-2 ta’ Ġunju 2006 (Moniteur belge tat-22 ta’ Ġunju 2006, p. 31874):

“Il-membri tal-persunal fuq bażi volontarja tas-servizzi pubbliċi tat-tifi tan-nar, irreklutati bħala membri professjonali [...], jibbenefikaw mir-remunerazzjoni korrispondenti għall-grad li fih huma ġew irreklutati.

[...] [g]ħandha tingħata lill-membri tal-persunal professjonali tas-servizzi pubbliċi tat-tifi tan-nar irreklutati mid-9 ta’ April 2002 ‘il quddiem, għall-kalkolu ta’ din ir-remunerazzjoni, anzjanità ekwivalenti għan-numru ta’ snin ta’ servizz mogħtija fuq bażi volontarja f’servizz pubbliku tat-tifi tan-nar.

[A]nzjanità ekwivalenti għan-numru ta' snin ta' servizz fuq bażi volontarja f'servizz pubbliku tat-tifi tan-nar tista' tingħata, għall-kalkolu tar-remunerazzjoni tagħhom, lill-membri tal-persunal professjonali tas-servizzi pubbliċi tat-tifi tan-nar li daħlu fis-servizz qabel id-9 ta' April 2002. Din il-valutazzjoni pekunjarja hija applikabbli biss għas-servizzi pprovduti mill-1 ta' Jannar 2005."

- 9 Mix-xogħolijiet legiżlattivi dwar l-emenda ta' dan l-Artikolu 1 permezz tad-Digriet Irjali tat-2 ta' Ġunju 2006 jirrizulta li din "tippermetti lill-komuni, mingħajr madankollu ma huma obbligati, li jagħtu wkoll lill-ħaddiema tat-tifi tan-nar li saru professjonali qabel id-dhul fis-seħħ tad-Digriet Irjali anzjanità li tiegħu inkunsiderazzjoni s-snin kollha pprovduti fuq bażi volontarja. Minn dan isegwi li mhux il-ħaddiema tat-tifi tan-nar kollha ser jibbenefikaw awtomatikament minn din l-anzjanità. [...] B'teħid inkunsiderazzjoni tal-possibbiltajiet finanzjarji tiegħu, kull komun jista' jiddeċiedi jekk japplikax jew le l-legiżlazzjoni l-ġdida."

L-istatut amministrattiv u l-istatut pekunjarju tal-belt ta' Mons

- 10 L-Artikolu 12 tal-istatut amministrattiv u l-istatut pekunjarju tal-persunal mhux għalliem tal-belt ta' Mons (iktar 'il quddiem l-"istatut amministrattiv u l-istatut pekunjarju tal-belt ta' Mons") jipprovdi:

"Is-servizzi eliġibbli mwettqa fil-kuntest ta' impjieg full-time [...] jistgħu jittieħdu inkunsiderazzjoni fl-intier tagħhom.

Is-servizzi eliġibbli mwettqa fil-kuntest ta' impjieg part-time [...] jistgħu jittieħdu inkunsiderazzjoni kkalkolati abbażi tan-numru ta' snin li dawn jirrappreżentaw li kieku kienu twettqu fil-kuntest ta' impjieg full-time, immultiplikati bi frazzjoni, li n-numeratur tagħha huwa n-numru reali ta' sigħat xogħol fil-ġimgħa u li d-denominatur tagħha huwa n-numru ta' sigħat xogħol fil-ġimgħa korrispondenti għal hinijiet tax-xogħol fuq bażi full-time."

- 11 L-Artikolu 13bis ta' dawn l-istatuti huwa fformulat kif ġej:

"Mill-1 ta' Lulju 2007 u b'applikazzjoni tad-[Digriet Irjali tal-20 ta' Marzu 2002, kif emendat bid-Digriet Irjali tat-2 ta' Ġunju 2006], il-membri professjonali tas-servizz tat-tifi tan-nar ikkreklutati jingħataw, [...] għall-kalkolu tar-remunerazzjoni tagħhom, anzjanità ekwivalenti għan-numru ta' snin fis-servizz ipprovduti fuq bażi volontarja f'servizz pubbliku tat-tifi tan-nar, skont il-modalitajiet li ġejjin:

1. għall-membri tal-persunal li daħlu fis-servizz qabel id-09/04/2002: fuq bażi *pro rata* tax-xogħol realment imwettaq (in-numru reali ta' sigħat xogħol fis-sena, skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 12 tal-Istatut Pekunjarju);
2. għall-membri tal-persunal li daħlu fis-servizz wara d-09/04/2002: mingħajr teħid inkunsiderazzjoni tal-volum tax-xogħol (b'deroga mid-dispożizzjonijiet li jipprovdu li s-servizzi eliġibbli huma valorizzati *pro rata* tal-volum tax-xogħol imwettaq; Artikolu 12 tal-istatut pekunjarju),

[...]"

12 L-Artikolu 14(1) tal-imsemmija statuti jipprevedi:

“Huwa wkoll eliġibbli, taħt l-istess kundizzjonijiet, sa perijodu massimu ta’ sitt snin, għall-kalkolu tas-salarju, ix-xogħol imwettaq fil-kuntest ta’ impjieg full-time jew part-time fis-settur privat Belġjan, ta’ Stat Membru ieħor tal-Unjoni [E]wropea jew taż-Żona [E]konomika [E]wropea, sakemm jista’ jitqies li huwa direttament utli, jiġifieri li jkun ipprova lill-membri tal-persunal esperjenza li hija utli għall-eżerċizzju tal-funzjoni fl-amministrazzjoni [...]”

Il-kawża prinċipali u d-domanda preliminari

- 13 Matul il-perijodu bejn l-1 ta’ Jannar 1982 u l-31 ta’ Lulju 2002, RM kien impjegat bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja mill-belt ta’ Mouscron (il-Belġju).
- 14 Matul dan il-perijodu, huwa eżerċita, fil-kuntest ta’ kuntratti ta’ xogħol fis-settur privat, il-funzjonijiet ta’ xufier ta’ trakkijiet, mit-30 ta’ Lulju 1990 sal-11 ta’ Frar 1995 u mit-23 ta’ Marzu 1995 sat-8 ta’ Frar 1998, kif ukoll ta’ gwardjan, mid-9 ta’ Frar 1998 sat-30 ta’ Marzu 2001.
- 15 RM inħatar xufier professjonali fil-korp tat-tifi tan-nar mal-belt ta’ Mons, l-ewwel taħt prova, b’effett mill-1 ta’ April 2001, u sussegwentement b’mod definittiv, mill-1 ta’ April 2002.
- 16 Għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali, jittiehed inkunsiderazzjoni l-“anzjanità pekunarja” tagħhom, li hija ddeterminata skont il-valutazzjoni, taħt ċerti kundizzjonijiet, tat-tul tax-xogħol imwettaq minnhom fis-settur pubbliku u privat.
- 17 Skont l-istatut amministrattiv u l-istatut pekunarju tal-belt ta’ Mons, dan tal-aħħar irrikonossiet lil RM, fir-rigward tal-perijodu ta’ qabel il-ħatra tiegħu bħala xufier professjonali fil-korp tat-tifi tan-nar, l-anzjanità pekunarja segwenti:
- għall-perijodu mill-1 ta’ Jannar 1982 sad-29 ta’ Lulju 1990: 3 xhur u 17-il jum, li jikkorrispondu *pro rata* għal 811-il siegħa xogħol mwettqa bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja fis-servizz tat-tifi tan-nar ta’ Mouscron (skont l-Artikolu 13bis ta’ dawn l-istatuti), u
 - għall-perijodu bejn it-30 ta’ Lulju 1990 u t-30 ta’ Marzu 2001: sitt snin li jikkorrispondu għat-tul massimu li jista’ jiġi kkontabilizzat għax-xogħol imwettaq fis-settur privat (kif previst fl-Artikolu 14 tal-imsemmija statuti).
- 18 Fl-1 ta’ Jannar 2015, is-servizzi tat-tifi tan-nar fil-Belġju għaddew minn organizzazzjoni komunali għal sistema ta’ “żoni”, li tinkludi 34 “żoni ta’ servizz ta’ salvataġġ”, u l-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali fis-servizz f’komun saru membri tal-persunal operattiv taż-żona tas-servizz ta’ salvataġġ li minnha jiffirma parti dan il-komun.
- 19 Għalhekk, minn din id-data, RM sar haddiem tat-tifi tan-nar fiż-Żona tas-Servizz ta’ Salvataġġ Hainaut-Centre, li applikat fil-konfront tiegħu l-istess anzjanità pekunarja bħal dik li kienet giet irrikonossuta lilu precedentement mill-belt ta’ Mons.
- 20 Fl-14 ta’ Lulju 2015, RM talab liż-Żona tas-Servizz ta’ Salvataġġ Hainaut-Centre sabiex tirrettifika l-ammont tar-remunerazzjoni tiegħu, minhabba li l-anzjanità pekunarja tiegħu, miksuba fil-kwalità ta’ haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, ma kinitx ittiehdet inkunsiderazzjoni korrettament. Huwa talab li jittiehed inkunsiderazzjoni b’mod sħiħ il-perijodu li matulu eżerċita l-funzjoni ta’ haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, jiġifieri mill-1 ta’ Jannar 1982 sal-31 ta’

Lulju 2002, li jikkorrispondi għal total ta' 20 sena u 7 xhur, minghajr tehid inkunsiderazzjoni tal-volum eżatt tax-xogħol imwettaq minnu. Fil-fatt, huwa kkunsidra li l-valutazzjoni ta' dawn il-benefiċċji skont il-prinċipju ta' *pro rata temporis* twassal sabiex tinholq differenza fit-trattament mhux ġustifikata bejn il-haddiema impjegati full-time u dawk impjegati part-time. Huwa qies għalhekk li kellu dritt għar-remunerazzjoni annwali li tikkorrispondi għall-iskala l-iktar għolja, jiġifieri dik marbuta ma' anzjanità ta' 25 sena jew iktar, sa fejn, billi jittiehdu inkunsiderazzjoni s-snin kollha ta' servizz tiegħu bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, l-anzjanità tiegħu kienet, fl-1 ta' Jannar 2015, ta' 33 sena.

- 21 Permezz ta' deċiżjoni tat-3 ta' Frar 2016, iż-Żona tas-Servizz ta' Salvataġġ Hainaut-Centre ċaħdet din it-talba għal rettifika abbażi tal-Artikolu 13bis tal-istatut amministrattiv u tal-istatut pekunarju tal-belt ta' Mons, billi kkonstatat li, peress li RM kien dahal fis-servizz qabel id-9 ta' April 2002, l-anzjanità pekunarja miksuba bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja kellha tittiehed inkunsiderazzjoni biss *pro rata* għax-xogħol realment imwettqa minnu.
- 22 Barra minn hekk, fil-15 ta' April 2016, RM talab lill-belt ta' Mons arretrati ta' remunerazzjoni dovuti mid-dhul fis-servizz tiegħu, billi invoka argumenti essenzjalment identiċi għal dawk invokati insostenn tat-talba għal rettifika mressqa quddiem iż-Żona tas-Servizz ta' Salvataġġ Hainaut-Centre.
- 23 Fis-6 ta' Mejju 2016, il-belt ta' Mons ċaħad dan l-ilment għal raġunijiet essenzjalment identiċi għal dawk imressqa miż-Żona tas-Servizz ta' Salvataġġ Hainaut-Centre u esposti fil-punt 21 ta' din is-sentenza, jiġifieri l-obbligu, skont l-istatut amministrattiv u l-istatut pekunarju tal-belt ta' Mons, li jiġu vvalutati s-snin ta' servizz imwettqa fil-kwalità ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja *pro rata* għax-xogħol realment imwettaq.
- 24 Fit-23 ta' Mejju 2016, RM adixxa lit-tribunal du travail du Hainaut, division de Mons (it-Tribunal Industrijali ta' Hainaut, it-Taqsima ta' Mons, il-Belġju), b'rikors kontra l-belt ta' Mons u ż-Żona tas-Servizz ta' Salvataġġ Hainaut-Centre.
- 25 Permezz ta' sentenza tal-25 ta' Frar 2019, din il-qorti laqgħet it-talba ta' RM u ddeċidiet li s-snin ta' servizz li dan kien wettaq fil-kwalità ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja kellhom jiġu vvalutati b'mod shiħ fil-kuntest tad-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja tiegħu, minghajr tehid inkunsiderazzjoni tal-volum tax-xogħol realment imwettaq minn RM.
- 26 Il-belt ta' Mons u ż-Żona tas-Servizz ta' Salvataġġ Hainaut-Centre appellaw minn din is-sentenza quddiem il-qorti tar-rinviju, il-cour du travail de Mons (il-Qorti Industrijali ta' Mons, il-Belġju).
- 27 Din il-qorti tosserva li minn sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali (il-Belġju) tad-9 ta' Lulju 2013 jirriżulta li l-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja u l-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali jwettqu funzjonijiet simili fl-istess korp u li, għaldaqstant, jikkostitwixxu kategoriji paragonabbli. Skont din is-sentenza, “ [i]l-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja jiddedikaw parti mill-hin liberu tagħhom għal servizz tat-tifi tan-nar u jidhlu f'impenn għalih [...]; [h]uma jirċievu allowance *pro rata* tan-numru ta' sighat xogħol, fuq il-baži minima tal-medja ta' kull siegħa tas-salarji previsti għall-persunal professjonali tal-istess grad [...], li hija suġġetta għal sistema partikolari ta' sigurtà soċjali”. Mill-imsemmija sentenza jirriżulta wkoll li l-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja jeżerċitaw, fuq din il-baži, attività b'mod anċillari għal attività professjonali jew għal status ieħor u huma għalhekk suġġetti għal sistema ta' xogħol u ta' hin tax-xogħol li hija differenti minn dik tal-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali.

- 28 Barra minn hekk, il-qrati Belġjani, u b'mod partikolari l-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat, il-Belġju), ippreċiżaw li l-attività ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja hija attività ancillari li hija rregolata minn relazzjoni ta' xogħol ta' natura statutorja u mhux kuntrattwali.
- 29 Skont il-qorti tar-rinviju, id-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja tal-haddiema part-time taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, peress li r-remunerazzjoni tagħmel parti mill-“kundizzjonijiet tal-impjieg” fis-sens ta' din il-klawżola, kif jirriżulta mis-sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, *Bruno et* (C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329).
- 30 F'dan il-kuntest, din il-qorti tosserva wkoll li, minkejja li l-legiżlazzjoni nazzjonali li ttrasponiet dan il-Ftehim qafas fl-ordinament ġuridiku Belġjan, jiġifieri l-liġi tal-5 ta' Marzu 2002, tapplika biss għall-haddiema marbuta b'kuntratt ta' xogħol, hija tqis madankollu li l-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja jaqgħu taħt l-imsemmi Ftehim qafas, sa fejn ir-relazzjoni ta' xogħol tagħhom hija ddefinita mil-legiżlazzjoni nazzjonali, fis-sens tal-punt 1 tal-klawżola 2 tal-istess Ftehim qafas.
- 31 Barra minn hekk, il-fatt li x-xogħol ta' RM huwa, sa mill-ħatra tiegħu bħala haddiema tat-tifi tan-nar professjonali, sugġett għal skema ta' xogħol full-time bl-ebda mod ma jipprekludih milli jinvoka, fir-rigward tad-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja tiegħu relatata ma' perijodu li matulu huwa ħadem part-time, legiżlazzjoni dwar il-haddiema part-time.
- 32 Madankollu, il-qorti tar-rinviju għandha dubji dwar l-interpretazzjoni tal-Klawżola 4 tal-Ftehim qafas, u b'mod partikolari fir-rigward tal-portata tal-prinċipju ta' *pro rata temporis*, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja ta' RM.
- 33 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Cour du travail de Bruxelles (il-Qorti Industrijali ta' Brussell) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:
- “Il-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas [...] għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix legiżlazzjoni nazzjonali li, għall-kalkolu tas-salarju tal-haddiema tat-tifi tan-nar irreklutati full-time, tiegħu inkunsiderazzjoni, bħala anzjanità pekunarja, is-servizzi pprovduti part-time bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, abbażi tal-volum tax-xogħol, jiġifieri, it-tul tas-servizzi effettivament imwettqa, skont il-prinċipju '*pro rata temporis*', u mhux abbażi tal-perijodu li fih twettqu s-servizzi?”

Fuq id-domanda preliminari

- 34 Permezz tad-domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk il-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas għandhiex tiġi interpretata fis-sens li tipprekludi legiżlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali impjegati full-time, tirrikonoxxi, bħala anzjanità pekunarja, ix-xogħol li dawn ikunu wettqu qabel fuq bażi part-time, fil-kwalità ta' haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, skont il-prinċipju ta' *pro rata temporis*, jiġifieri skont ix-xogħol li huma effettivament wettqu, u mhux skont il-perijodu li matulu twettaq dan ix-xogħol.
- 35 Fl-ewwel lok, għandu jiġi ddeterminat jekk il-kawża prinċipali taqax fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim Qafas.

- 36 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar l-ewwel, li l-kamp ta' applikazzjoni *ratione personae* tal-Ftehim Qafas huwa ddefinit fil-punt 1 tal-klawżola 2 tiegħu (sentenza tal-1 ta' Marzu 2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, punt 28). Skont din id-dispożizzjoni, l-imsemmi ftehim japplika "haddiema part-time li għandhom kuntratt ta' impjeg jew relazzjoni ta' mpjeg kif definiti mil-ligi, mill-ftehim kollettiv jew skond il-prattika fis-seħh f'kull Stat Membru".
- 37 Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-kunċett ta' "haddiema part-time li għandhom kuntratt jew relazzjoni ta' xogħol" għandu jiġi interpretat fis-sens tad-dritt nazzjonali (sentenza tal-1 ta' Marzu 2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, punt 32). Fil-fatt, mill-formulazzjoni stess tal-punt 1 tal-klawżola 2 tal-Ftehim Qafas jirriżulta li l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu huwa fformulat b'mod wiesa'. Barra minn hekk, id-definizzjoni tal-kunċett ta' "haddiem part-time" fis-sens ta' dan il-Ftehim Qafas, kif stabbilit fil-punt 1 tal-klawżola 3 tiegħu, tinkludi haddiema, mingħajr distinzjoni abbażi tal-kwalità pubblika jew privata tal-persuna li timpjega li magħha huma marbuta (sentenza tal-1 ta' Marzu 2012, O'Brien, C-393/10, EU:C:2012:110, punt 37 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 38 F'dan il-każ, il-qorti tar-rinviju tosserva li l-leġiżlazzjoni nazzjonali li tittrasponi l-Ftehim Qafas fl-ordinament ġuridiku Belġjan, jiġifieri l-ligi tal-5 ta' Marzu 2002, tapplika biss għall-haddiema marbuta b'kuntratt ta' xogħol. Issa, il-qorti Belġjani ppreċiżaw li l-attività tal-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja taqa' fil-kuntest ta' relazzjoni ta' xogħol ta' natura statutorja u mhux kuntrattwali.
- 39 Madankollu, fid-dawl tal-ġurisprudenza ċċitata fil-punti 36 u 37 ta' din is-sentenza, għandu jiġi kkonstatat li, kif tirrileva din il-qorti, il-haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja jaqgħu taħt il-Ftehim Qafas, sa fejn ir-relazzjoni ta' xogħol tagħhom hija ddefinita mil-leġiżlazzjoni nazzjonali, fis-sens tal-punt 1 tal-klawżola 2 ta' dan il-Ftehim Qafas.
- 40 It-tieni, għandu jittfakkar li l-punt 1 tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas jipprovdi li, fir-rigward tal-kundizzjonijiet ta' impjeg, il-haddiema part-time ma għandhomx jiġu ttrattati b'mod inqas favorevoli minn haddiema full-time paragonabbli minhabba s-sempliċi raġuni li huma jaħdmu part-time, sakemm trattament differenti ma huwiex iġġustifikat minn raġunijiet oġġettivi.
- 41 Issa, fil-kawża prinċipali, RM jikkontesta l-metodu użat għall-kalkolu tar-remunerazzjoni dovuta lilu bħala haddiem tat-tifi tan-nar professjonali, jiġifieri bħala haddiem full-time. Madankollu, huwa jinvoka l-eżistenza ta' differenza fit-trattament li tmur kontra l-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, sa fejn l-applikazzjoni tar-regoli dwar it-tehid inkunsiderazzjoni tal-anzjanità pekunjarja tiegħu għal perijodu li matulu eżercita attività part-time, bħala haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, għandha effett negattiv fuq l-ammont ta' din ir-remunerazzjoni.
- 42 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li l-Ftehim Qafas huwa intiż, minn naħa, jippromwovi x-xogħol part-time u, min-naħa l-oħra, jelimina d-diskriminazzjonijiet bejn il-haddiema part-time u l-haddiema full-time (sentenzi tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punt 24, kif ukoll tal-5 ta' Mejju 2022, Universiteit Antwerpen *et*, C-265/20, EU:C:2022:361, punt 41).
- 43 Fid-dawl ta' dawn l-għanijiet, il-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas għandha tinftehem bħala li tesprimi prinċipju ta' dritt soċjali tal-Unjoni li ma jistax jiġi interpretat b'mod restrittiv (sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punt 32 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).

- 44 Issa, is-sempliċi fatt li haddiem ikun kiseb l-istatus ta' haddiem full-time ma jeskludix il-possibbiltà għalih li jinvoka, f'ċerti ċirkustanzi, il-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni stabbilit fil-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, meta d-diskriminazzjoni allegata tikkonċerna perijodi mwettqa bħala haddiem part-time. (ara b'analogija, fir-rigward tal-Ftehim qafas dwar xogħol għal terminu fiss, konkluz fit-18 ta' Marzu 1999 (iktar 'il quddiem il-"Ftehim Qafas dwar ix-xogħol għal żmien determinat"), li jinsab fl-Anness tad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 dwar il-ftehim qafas dwar xogħol għal żmien fiss konkluz mill-ETUC, mill-UNICE u miċ-CEEP (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 3, p. 368) is-sentenza tat-18 ta' Ottubru 2012, Valenza *et*, C-302/11 sa C-305/11, EU:C:2012:646, punti 34 u 35 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 45 Fil-fatt, li tiġi eskluża mill-ewwel l-applikazzjoni tal-Ftehim Qafas f'sitwazzjoni bħal dik fil-kawża prinċipali jwassal sabiex jitnaqqas, bi ksur tal-għan mogħti lil din il-klawżola 4, il-kamp tal-protezzjoni mogħtija lill-haddiema kkonċernati kontra d-diskriminazzjonijiet u jwassal għal interpretazzjoni indebitament restrittiva tal-imsemmija klawżola li tmur kontra l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (ara, b'analogija, fir-rigward tal-Ftehim Qafas dwar ix-xogħol għal żmien determinat, is-sentenza tat-18 ta' Ottubru 2012, Valenza *et*, C-302/11 sa C-305/11, EU:C:2012:646, punt 37 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 46 Għaldaqstant, il-Ftehim Qafas huwa applikabbli għall-kawża prinċipali, peress li RM, minkejja li issa huwa impjegat full-time, jinvoka dan il-Ftehim Qafas fir-rigward ta' perijodu li matulu huwa hadem part-time.
- 47 It-tielet, fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħha, il-Kummissjoni ssostni, billi tirreferi għall-punt 2 tal-klawżola 2 tal-Ftehim Qafas, li RM ma jaqax taht il-kunċett ta' "haddiem part-time", fis-sens ta' dan il-Ftehim Qafas, minhabba n-natura okkażjonali tal-attività tiegħu.
- 48 F'dan ir-rigward, għandu jiġi rrilevat li, ċertament, il-punt 2 tal-klawżola 2 tal-Ftehim Qafas jippermetti lill-Istati Membri jew lill-imsieħba soċjali jeskludu totalment jew parzjalment mid-dispożizzjonijiet tiegħu lill-haddiema part-time li jaħdmu fuq bażi okkażjonali. Madankollu, tali esklużjoni ma hija fl-ebda każ awtomatika, peress li hija suġġetta, kif tirrikonoxxi l-Kummissjoni, għal ċertu numru ta' proċeduri u ta' kundizzjonijiet.
- 49 Issa, l-ebda element tad-deċiżjoni tar-rinviju u lanqas tal-osservazzjonijiet bil-miktub sottomessi lill-Qorti tal-Ġustizzja ma jippermetti li jiġi kkonstatat li r-Renju tal-Belġju għamel użu mill-fakultà prevista f'din id-dispożizzjoni. Fi kwalunkwe każ, ma hijiex il-Qorti tal-Ġustizzja, iżda l-qorti tar-rinviju li għandha twettaq il-verifiki neċessarji sabiex tevalwa jekk dan huwiex il-każ fil-kawża prinċipali (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-12 ta' Ottubru 2004, Wippel, C-313/02, EU:C:2004:607, punt 39).
- 50 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, għandu jiġi konkluz li din il-kawża taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Ftehim qafas.
- 51 Fit-tieni lok, għall-finijiet tal-interpretazzjoni tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, għandu jiġi eżaminat, qabel kollox, jekk l-anzjanità pekunjarja inkwistjoni fil-kawża prinċipali taqax taht il-kunċett ta' "kundizzjonijiet tal-impjieġ", fis-sens ta' dan il-punt 1 tal-klawżola 4.
- 52 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddeċidiet li kundizzjonijiet finanzjarji, bħal dawk relatati mar-remunerazzjonijiet, jaqgħu taht dan il-kunċett (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punt 33).

- 53 Barra minn hekk, fid-determinazzjoni kemm tal-elementi li jikkostitwixxu r-remunerazzjoni kif ukoll tal-livell ta' dawn l-elementi, il-qradi nazzjonali kompetenti huma obbligati japplikaw għall-ħaddiema part-time l-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni kif stabbilit fil-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas (sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punt 40), b'teħid inkunsiderazzjoni, meta dan ikun xieraq, tal-prinċipju ta' nuqqas ta' pro rata temporis (sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punt 38).
- 54 F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li l-anzjanità pekunarja tittiehed inkunsiderazzjoni għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-ħaddiema tat-tifi tan-nar professjonali, b'tali mod li tikkostitwixxi element determinanti tal-livell ta' din ir-remunerazzjoni.
- 55 Għaldaqstant, l-anzjanità pekunarja inkwistjoni fil-kawża prinċipali taqa' taħt il-kunċett ta' "kundizzjonijiet tal-impjieg", fis-sens tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas.
- 56 Sussegwentement, sabiex jiġi evalwat jekk il-modalitajiet ta' teħid inkunsiderazzjoni tal-anzjanità pekunarja inkwistjoni jissodisfawx ir-rekwiżiti tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, għandu jittfakkar li r-rekwiżit ta' ekwivalenza bejn ħaddiema full-time u ħaddiema part-time, li jirriżulta mill-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni previst fil-punt 1 tal-klawżola 4 huwa impost bla ħsara għall-applikazzjoni xierqa, skont l-imsemmi punt 2 tal-klawżola 4 tal-prinċipju ta' *pro rata temporis* (ara, f'dan is-sens, id-digriet tat-3 ta' Marzu 2021, Fogasa, C-841/19, EU:C:2021:159, punti 41 u 42 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 57 Fil-fatt, it-teħid inkunsiderazzjoni tal-kwantità ta' xogħol effettivament imwettaq minn ħaddiem part-time, meta mqabbla ma' dik ta' ħaddiem full-time, jikkostitwixxi raġuni oġġettiva, fis-sens tal-punt 1 tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas, li jiġġustifika tnaqqis proporzjonat tad-drittijiet u tal-kundizzjonijiet tax-xogħol ta' ħaddiem part-time (digriet tat-3 ta' Marzu 2021, Fogasa, C-841/19, EU:C:2021:159, punt 43 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 58 Kif jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, il-legiżlazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali tipprevedi li, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-ħaddiema tat-tifi tan-nar professjonali li, bħal RM, ġew irreklutati qabel id-9 ta' April 2002, tingħata anzjanità ekwivalenti għan-numru ta' snin fis-servizz imwettqa minnhom bħala ħaddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, iddeterminata *pro rata* għax-xogħol li huma effettivament wettqu.
- 59 Issa, l-applikazzjoni, fir-rigward ta' tali ħaddiema tat-tifi tan-nar professjonali, ta' element li jiddetermina l-livell tar-remunerazzjoni tagħhom, bħall-anzjanità pekunarja, li jikkorrispondi għall-perċentwali tal-hin tax-xogħol li huma għamlu bħala ħaddiema part-time meta mqabbla mal-hin tax-xogħol imwettaq mill-ħaddiema full-time li jeżerċitaw l-istess attività tikkostitwixxi applikazzjoni tal-prinċipju ta' *pro rata temporis*, fis-sens tal-punt 2 tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas (ara, f'dan is-sens, id-digriet tat-3 ta' Marzu 2021, Fogasa, C-841/19, EU:C:2021:159, punt 45).
- 60 F'dawn iċ-ċirkustanzi, għandu jiġi kkonstatat li, f'dan il-każ, l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' *pro rata temporis*, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja tal-ħaddiema tat-tifi tan-nar professjonali li ħadmu part-time bħala ħaddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, tikkostitwixxi applikazzjoni xierqa ta' dan il-prinċipju, fis-sens tal-punt 2 tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas.

- 61 Din il-konstatazzjoni ma hijiex ikkontestata mill-fatt, invokat minn RM fl-osservazzjonijiet bil-miktub tiegħu, li, għall-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali rreklutati mid-9 ta' April 2002, għandha tittiehed inkunsiderazzjoni anzjanità pekunarja ekwivalenti għan-numru ta' snin ta' servizz imwettqa minnhom bħala haddiema tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, mingħajr ma jittiehed inkunsiderazzjoni l-volum tax-xogħol li huma effettivament għamlu.
- 62 Fil-fatt, il-punt 2 tal-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas jipprevedi li l-prinċipju ta' *pro rata temporis* japplika "meta approprijat". Għaldaqstant, din id-dispożizzjoni ma timponix l-applikazzjoni ta' dan il-prinċipju, u lanqas ma tipprekludi, *a fortiori*, it-tnehhija tal-applikazzjoni tiegħu għal qasam li kien japplika għalih qabel. Li jiġi sostnut il-kuntrarju jmur kontra l-għanijiet tal-Ftehim Qafas, li huwa intiż, b'mod partikolari, kif jistabbilixxi l-punt (a) tal-klawżola 1 tiegħu, sabiex itejjeb il-kwalità tax-xogħol part-time.
- 63 Fi kwalunkwe każ, differenza eventwali fit-trattament bejn żewġ kategoriji ta' haddiema part-time ma taqax taht il-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni stabbilit fil-Ftehim Qafas (ara, b'analogija, fir-rigward tal-Ftehim qafas dwar ix-xogħol għal żmien determinat, is-sentenza tat-13 ta' Jannar 2022, MIUR u Ufficio scolastico Regionale per la Campania, C-282/19, EU:C:2022:3, punt 72, kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 64 Barra minn hekk, fir-rigward tal-kalkolu tax-xogħol effettivament magħmul minn RM meta kien haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, għandu jiffakkar li, fir-rigward ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja tal-belt ta' Nivelles (il-Belġju), il-Qorti tal-Ġustizzja diġà ddeċidiet li sitwazzjoni li fiha haddiem isib ruħu mgieghel jgħaddi perijodu ta' on-call fir-residenza tiegħu, li jżomm ruħu għad-dispożizzjoni tal-persuna li timpjegah u li jista' jasal fil-post tax-xogħol tiegħu f'terminu ta' tmien minuti, għandha titqies li taqa' taht il-kunċett ta' "hin tax-xogħol", fis-sens tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2003/88/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Novembru 2003 li tikkonċerna ċerti aspetti tal-organizzazzjoni tal-hin tax-xogħol (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 4, p. 381). Hija madankollu differenti s-sitwazzjoni li fiha haddiem iwettaq on-call skont is-sistema ta' stand-by li tfisser li ser ikun aċċessibbli fil-hinijiet kollha mingħajr ma jkun marbut li jkun preżenti fil-post tax-xogħol (ara s-sentenza tal-21 ta' Frar 2018, Matzak, C-518/15, EU:C:2018:82, punti 60 u 65).
- 65 Fl-aħħar nett, għandu jiġi ppreċiżat ukoll li l-konstatazzjoni li tinsab fil-punt 60 ta' din is-sentenza, li l-legiżlazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali tikkostitwixxi applikazzjoni xierqa tal-prinċipju ta' *pro rata temporis*, hija suġġetta għall-kundizzjoni li d-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja tiddependi direttament mill-kwantità ta' xogħol imwettqa mill-haddiem ikkonċernat, u mhux esklużivament mit-tul tal-anzjanità miksuba minnu. Fil-fatt, f'dan l-aħħar każ, il-prinċipju ta' *pro rata temporis* ma jkunx applikabbli (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Ġunju 2010, Bruno *et*, C-395/08 u C-396/08, EU:C:2010:329, punti 65 u 66).
- 66 F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jidher li jirriżulta li d-determinazzjoni tal-anzjanità pekunarja ta' RM tiddependi direttament mill-kwantità ta' xogħol imwettqa minnu. Madankollu, hija l-qorti tar-rinviju li għandha twettaq il-verifiki neċessarji f'dan ir-rigward.
- 67 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix legiżlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali impjegati full-time, tirrikonoxxi, bħala anzjanità pekunarja, ix-xogħol imwettaq qabel fuq bażi part-time, fil-kwalità ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, skont il-prinċipju ta' *pro rata temporis*, jiġifieri skont ix-xogħol effettivament imwettaq.

Fuq l-ispejjeż

- 68 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jithallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Il-klawżola 4 tal-Ftehim Qafas dwar xogħol part-time, konkluz fis-6 ta' Ġunju 1997, li jinsab fl-Anness tad-Direttiva tal-Kunsill 97/81/KE, tal-15 ta' Diċembru 1997, li tikkonċerna il-Ftehim Qafas dwar ix-xogħol part-time konkluz mill-UNICE, miċ-CEEP u mill-ETUC għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix legiżlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tal-kalkolu tar-remunerazzjoni tal-haddiema tat-tifi tan-nar professjonali impjegati full-time, tirrikonoxxi, bħala anzjanità pekunjarja, ix-xogħol imwettaq qabel fuq bażi part-time, fil-kwalità ta' haddiem tat-tifi tan-nar fuq bażi volontarja, skont il-prinċipju ta' *pro rata temporis*, jiġifieri skont ix-xogħol effettivament imwettaq.

Firem